

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 91.886 van 22 december 2000
in de zaak A. 75.195/IX-61.**

In zake : Dirk LAUWERS,
die woonplaats kiest bij
advocaat D. MATTHYS,
kantoor houdende te GENT,
Sint-Annaplein 34

tegen :

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de
minister van Justitie,
die woonplaats kiest bij
advocaat P. PEETERS,
kantoor houdende te BRUSSEL,
Brederodestraat 13.

D E R A A D V A N S T A T E , I X e K A M E R ,

Gezien het verzoekschrift dat Dirk LAUWERS
op 4 augustus 1997 heeft ingediend om de nietigverkla-
ring te vorderen van de beslissing van 5 juni 1997 van
de examencommissie van het examen voor de werving van
gerechtelijke officieren en laboratoriumchefs voor
technische en wetenschappelijke politie waarbij hij niet
geslaagd wordt verklaard voor het examen van gerechte-
lijk officier, sessie 1995;

Gelet op het arrest nr. 69.343 van
3 november 1997 waarbij de vordering tot schorsing van
de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing wordt
verworpen;

Gezien het verzoek tot voortzetting van de
rechtspleging ingediend op 17 december 1997 door
verzoeker;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van
antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door eerste auditeur M. LEFEVER;

Gelet op de beschikking van 20 december 1999 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de laatste memorie van verzoeker, die tevens het verzoek tot voortzetting van de rechtspleging bevat, en de laatste memorie van de verwerende partij;

Gelet op de beschikking van 13 november 2000 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 27 november 2000;

Gehoord het verslag van kamervoorzitter J. DE BRABANDERE;

Gehoord de opmerkingen van advocaat D. MATTHYS, die verschijnt voor verzoeker, en van advocaat P. PEETERS, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van eerste auditeur M. LEFEVER;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Over de gegevens van de zaak.

Overwegende dat de gegevens van de zaak als volgt kunnen worden samengevat :

1.1. Verzoeker neemt deel aan het examen voor de werving van gerechtelijke officieren bij de parketten dat wordt aangekondigd in het Belgisch Staatsblad van 26 augustus 1995. Er zijn 15 Nederlandstalige en 3 Franstalige betrekkingen vacant.

Dit examen bestaat uit verschillende proeven die doorgaan in de loop van 1995, 1996 en 1997.

1.2. Vooreerst is er een vergelijkend toegangsexamen bestaande uit een schriftelijke proef in overeenstemming met de functie van gerechtelijk officier. Zij heeft tot doel een evaluatie te maken van de bekwaamheid van de kandidaat op het vlak van analyse van een probleem, nemen van beslissingen, leiding geven, communicatie en organisatie. Een resultaat van 60/100 is nodig om te zijn geslaagd. Slechts een vooraf bepaald aantal geslaagden wordt toegelaten tot de eigenlijke selectieproeven. Verzoeker slaagt met 61/100 en wordt toegelaten tot de selectieproeven.

1.3. Die selectieproeven behelzen vooreerst psychotechnische tests, bestaande uit een computergestuurd gedeelte (min. 12/20) en een mondeling gedeelte (min. 12/20). Verzoeker behaalt 13 respectievelijk 12/20 en slaagt bijgevolg voor deze proef.

Hij behaalt dan met voldoening (12,75/20) het diploma van het eerste deel van de hogere graad van de School voor Criminologie en Criminalistiek, zodat hij ook slaagt voor het tweede deel van de selectieproeven.

Bijgevolg kan verzoeker deelnemen aan het laatste onderdeel van de selectieproeven, zijnde een vergelijkend wervings- of overgangsexamen bestaande uit een schriftelijk en een mondeling gedeelte. Tot dit

onderdeel worden nog 36 Nederlandstalige en 13 Franstalige kandidaten toegelaten. Het schriftelijk gedeelte bestaat uit het opstellen van een verslag over een gebeurtenis behorende tot de normale activiteitssfeer van een gerechtelijke brigade (min. 10/20) en uit het opstellen van een proces-verbaal (min. 20/40). Het mondeling gedeelte behelst een commentaar over praktische problemen inherent aan de functie van gerechtelijk officier (min. 20/40). Om geslaagd te zijn moet de kandidaat minimum de helft behalen op elk onderdeel en 60/100 voor het geheel van het examen. Verzoeker behaalt 11,5/20 voor het verslag, 24,625/40 voor het proces-verbaal en 20/40 voor het mondeling gedeelte. Alzo behaalt hij 56,125 % voor het vergelijkend examen in zijn geheel.

1.4. Op 5 juni 1997 verklaart de examenjury verzoeker dan ook niet geslaagd voor het wervings- of overgangsexamen voor de graad van gerechtelijk officier.

Dit resultaat wordt hem meegedeeld bij brief van 6 juni 1997.

2. Over de gegrondheid van het beroep.

2.1.1. Overwegende dat verzoeker in wat als een eerste middel kan worden beschouwd, een schending van de motiveringsverplichting en van het redelijkheidsbeginsel aanvoert doordat de hem toegekende punten geen voldoende verantwoording vormen voor de gemaakte beoordeling, daar een aantal gegevens twijfel doen rijzen over de ernst van de toegekende punten; dat hij daarvoor vijf gegevens aanbrengt:

1. zijn in de voorafgaande examensessies behaalde resultaten, waaruit zou moeten worden afgeleid dat een mislukking niet in de lijn der verwachtingen lag;
2. verzoeker was één van de vierendertig resterende kandidaten na eliminatie van ruim driehonderd zestig kandidaten;

3. de inhoud van de mondelinge proef van het laatste examengedeelte was analoog met de mondelinge proef voor het Vast Wervingssecretariaat (VWS), waarvoor verzoeker 12/20 behaalde; bovendien slaagde hij voor de examens van de School voor Criminologie en Criminalistiek waar het voor een deel om dezelfde materies ging;
4. ook nog andere, uiteindelijk wel geslaagde, kandidaten voor beide onderdelen van het schriftelijk gedeelte van het vergelijkend examen behaalden geen 60/100 en verscheidene andere kandidaten moesten worden gedelibereerd op het schriftelijk gedeelte van het vergelijkend examen opdat ze aan het mondeling gedeelte zouden kunnen deelnemen;
5. de ondervraging duurde slechts tien minuten wat, gelet op de toegekende punten, onverantwoord kort is;

Overwegende dat verzoeker subsidiair aanvoert dat, nu benevens de punten geen andere motivering bestaat en hij alle tot dan toe georganiseerde examens met succes heeft doorlopen en dan opeens op decisieve wijze een ontoereikend puntenaantal krijgt toegekend, zonder mogelijkheid de redenen daarvan te controleren, het redelijkheidsbeginsel geschonden is;

Overwegende dat verzoeker ten slotte stelt dat het mondeling gedeelte niet objectief is verlopen aangezien de examenjury alleen zetelde, zonder secretaris, en de examens gespreid waren over twee dagen, waarbij de eerste groep totaal onwetend was over wat haar te wachten stond;

2.1.2. Overwegende dat de verwerende partij als volgt de grieven van verzoeker beantwoordt :

1. wat de resultaten over de verschillende proeven betreft, was voor het totaal van het wervings- of overgangsexamen een resultaat van 60/100 vereist,

hetgeen betekent dat voor de drie onderdelen een gemiddelde van 60 % verwacht werd; verzoeker haalde dat gemiddelde niet voor het verslag; ten slotte behaalde hij maar net 20/40 voor het mondeling gedeelte. Zijn niet-slagen kan bijgevolg niet als bijzonder onverwacht of onredelijk overkomen; indien hij op het mondeling dezelfde score zou hebben behaald als op het schriftelijk gedeelte, namelijk 59,5 % of 23,8/40, dan zou hij nog niet geslaagd geweest zijn;

2. de verwerende partij ziet niet in hoe het feit dat verzoeker onder de 34 laatst overgebleven kandidaten was zijn examenresultaat onredelijk of ongemotiveerd zou maken; het met succes afleggen van een aantal andere proeven garandeert niet dat men uiteindelijk zal slagen voor het laatste examenonderdeel; in het andere geval zou dat onderdeel trouwens overbodig zijn;

3. de vergelijking tussen de mondelinge proef van het VWS en het mondeling gedeelte van het vergelijkend wervings- of overgangsexamen gaat niet op; de eerstgenoemde proef peilt vooral naar de persoonlijkheid van de kandidaat in het algemeen terwijl de tweede eveneens de technische kennis en de ervaring van de kandidaat in verband met de functie van gerechtelijk officier betreft; de examenresultaten van beide proeven zijn dus niet omwisselbaar; wat de vergelijking met de examens bij de School voor Criminologie en Criminalistiek betreft merkt de verwerende partij op dat dit schriftelijke examens betreft en dat zij bijgevolg niet vergelijkbaar zijn met een mondeling examen waarbij er ook gelet wordt op de persoonlijkheid, de presentatie, de taalvaardigheid, de alertheid, het mondeling reactievermogen en de argumentatie- en overtuigingskracht van de kandidaat;

4. de resultaten van andere kandidaten doen als zodanig geen vragen rijzen over het examenresultaat van verzoeker; de verwerende partij wijst erop dat het de Raad van State niet toegestaan is om zich in de plaats te stellen van de examencommissie om de puntentoekenning

te corrigeren teneinde ze meer evenwichtig te maken ten opzichte van de andere kandidaten;

5. er was geen minimumduur voor het mondeling examen vastgesteld en een duur van tien minuten lijkt niet onredelijk kort; een gelijke behandeling van de verschillende kandidaten maakt het trouwens onmogelijk om aan de kandidaten die niet schijnen te voldoen meer tijd te gunnen dan aan de andere;

Overwegende dat wat betreft het verwijt van het gebrek aan objectiviteit van het mondeling examen, de verwerende partij antwoordt dat verzoeker geen bewijs levert van een dergelijk gebrek aan objectiviteit terwijl dat volgens de rechtspraak van de Raad van State niet kan worden vermoed en dat, in zoverre het gaat om een mondelinge proef, de Raad van State deze slechts kan vernietigen wanneer kennelijk vaststaat dat de gestelde vragen niet van aard zijn dat ze op een dergelijk examen mogen worden gesteld of dat ze als enig doel hebben een kandidaat in moeilijkheden te brengen; dat verzoeker evenwel geen enkel gegeven aanhaalt waaruit blijkt dat dergelijke feiten zich hebben voorgedaan;

Overwegende dat de verwerende partij ten slotte stelt niet te begrijpen wat verzoeker bedoelt met de opmerking dat de eerste groep examinandi totaal onwetend was over wat haar te wachten stond : zowel het ministerieel besluit van 6 april 1995 betreffende de werving van gerechtelijke officieren en laboratoriumchefs voor technische en wetenschappelijke politie als het bericht waarmee het examen werd aangekondigd bepalen duidelijk dat de mondelinge proef een commentaar betreft over praktische problemen inherent aan de functie van gerechtelijk officier;

2.1.3. Overwegende dat verzoeker in zijn memorie van wederantwoord nog de volgende toelichting verstrekt :

1. wat betreft de schending van de motiveringsplicht kan men, indien het wel zo is dat alle examenonderdelen autonoom zijn, niet voorbij aan de vaststelling dat een aantal examenonderdelen overlappen; zo komt de inhoud van het toegangsexamen zoals opgegeven in het examenbericht dat in het Belgisch Staatsblad werd gepubliceerd volledig overeen met die van de laatste mondelinge proef, vermits het toegangsexamen een schriftelijke proef was in overeenstemming met de functie van gerechtelijk officier die een evaluatie mogelijk moet maken van de bekwaamheden van de gegadigde op het vlak van analyse van een probleem, nemen van beslissingen, leiding geven, communicatie en organisatie, terwijl het mondeling gedeelte van het vergelijkend wervingsexamen bestaat uit een commentaar over praktische problemen inherent aan de functie van gerechtelijk officier;
2. aan het feit dat verzoeker één van de 34 resterende kandidaten was, dient te worden toegevoegd dat er ook 6 à 8 kandidaten werden gedelibereerd in de schriftelijke onderdelen van de laatste proef, terwijl dit voor hem niet diende te gebeuren;
3. wat betreft de vergelijking tussen de examenonderdelen dient gepreciseerd te worden dat de vaardigheden en attitudes naar aanleiding van het examen van het VWS geëvalueerd werden door een jury waarin, net als in de examenjury van het betwist mondeling examen, twee hogere officieren van de gerechtelijke politie zetelden en dat deze officieren hem, in tegenstelling tot de jury bij het mondeling examen, wel als geschikt evalueerden;
4. verzoeker vraagt zich af waarom de gedelibereerde kandidaten voor het schriftelijk gedeelte via het mondeling gedeelte finaal een beter resultaat behaalden terwijl voor hem alles uitsluitend werd bepaald door zijn prestaties op de laatste mondelinge proef;
5. gezien het mondelinge gedeelte determinerend was voor het volledig eindresultaat en rekening houdend met het feit dat een mondeling gedeelte heel wat meer onderzoeksmogelijkheden naar kennis, vaardigheden en

attitudes mogelijk maakt, was de duurtijd van de onder-
vraging bijzonder kort;

Overwegende dat wat betreft de schending van het redelijkheidsbeginsel verzoeker nog aanvoert dat door de beslissing van de examenjury twee jaar intense inspanningen en goede resultaten in nauwelijks tien minuten worden neergehaald; dat hij nogmaals verwijst naar de gedelibereerde kandidaten en stelt dat voor hem dergelijke gunstregeling niet bestond;

2.1.4. Overwegende dat verzoeker in zijn laatste memorie nog aanvoert dat geen enkele verantwoording is terug te vinden voor één enkele proef die decisief was voor zijn niet-slagen, dat geen antwoord werd gegeven met betrekking tot zijn vraag over de deliberatie van een aantal kandidaten bij de schriftelijke proef, die dan toch nog slaagden voor de eindproef, dat bij gebrek aan enig bewijs niet kan worden gesteld dat er geen overlapping is van de mondelinge proef met sommige onderdelen van de schriftelijke proeven, dat tijdens de vorige proeven bij de School voor Criminologie en Criminalistiek ook mondelinge gedeelten werden afgelegd waar gepeild werd naar vaardigheden en attitudes in functie van het ambt van gerechtelijk officier en dat trouwens ook officieren van de gerechtelijke politie deel uitmaakten van de examenjury voor het VWS;

Overwegende dat wat de aangeklaagde onredelijkheid betreft verzoeker nog aanvoert dat de benoemings- en bevorderingsprocedure bij de gerechtelijke politie intussen grondige wijzigingen heeft ondergaan, waarbij het mondeling examen inmiddels is afgeschaft en dat in de praktijk volgens de nieuwe regeling veel meer kandidaten slaagden;

2.2.1. Overwegende dat de motivering van examen-
quoteringen in principe vervat ligt in de punten zelf;

dat die punten alleen dan niet als motivering volstaan wanneer er gegevens zijn die kunnen doen twijfelen aan de ernst van de toegekende punten; dat derhalve moet worden nagegaan of de door verzoeker aangebrachte gegevens en argumenten van die aard zijn dat zij aan de ernst van de meer bepaald voor het mondeling gedeelte van het examen toegekende punten -waardoor verzoeker uiteindelijk niet slaagde- doen twijfelen;

2.2.2.1. Overwegende dat er geen zodanig groot onevenwicht bestaat tussen de bekritiseerde puntentoe-kenning en de voorheen behaalde examencijfers opdat er in redelijkheid zou kunnen worden getwijfeld aan de ernst ervan; dat verzoeker weliswaar poogt aan te tonen dat de inhoud van bepaalde mondelinge proeven identiek was of nauw aansloot bij de inhoud van sommige schriftelijke proeven; dat dit argument moet worden afgewezen, vooreerst al omdat de ene examenjury strenger kan quoteren dan een andere en ook de kandidaten zelfs identieke proeven de ene dag beter dan de andere dag afleggen; dat daarenboven elk examengedeelte op zich staat zodat het slagen voor een bepaald gedeelte geen waarborg inhoudt om ook voor de andere gedeelten te slagen, zeker nu de examenresultaten die verzoeker voorheen behaalde niet van die aard zijn dat zij een mislukking als volkomen onbegrijpelijk doen voorkomen; dat, voorts, de diverse proeven ook niet zonder meer met elkaar kunnen worden vergeleken; dat, immers, bij een mondelinge proef anders naar de vaardigheden en attitudes van een kandidaat wordt gepeild dan bij een schriftelijke proef; dat ten tweede volgens hun beschrijving het niet gaat om -althans volledig- overlappende proeven, zodat ook volgens dat criterium een identieke beoordeling niet evident is; dat op dezelfde wijze moet worden geredeneerd betreffende de gedeeltelijke samenstelling van de examenjury's uit officieren van de gerechtelijke politie, die trouwens

niet alleen waren om het examenresultaat vast te stellen;

2.2.2.2. Overwegende dat uit de vaststelling dat verzoeker meer dan 50 pct. behaalde voor de schriftelijke proeven van het vergelijkend examen geenszins kan worden afgeleid dat de puntentoekenning voor de mondelinge proef van dat examen onterecht zou zijn geweest; dat overigens die proef volkomen overbodig zou zijn mochten alle toegelaten kandidaten moeten slagen;

2.2.2.3. Overwegende dat noch het gegeven dat verzoeker niet de enige kandidaat was die geen 60/100 behaalde voor de schriftelijke proeven van het vergelijkend examen, noch het gegeven dat bepaalde kandidaten werden gedelibereerd voor die proeven, toelaat te twijfelen aan de ernst van de aan verzoeker gegeven punten voor de mondelinge proef; dat immers niet uitgesloten is dat kandidaten die pas na deliberatie nipt slaagden voor een der schriftelijke proeven, en daarop dus lager gequoteerd werden dan verzoeker, een duidelijk beter mondeling examen aflegden, zelfs dermate dat zij over het totaal van de drie proeven 60 pct. behaalden;

2.2.2.4. Overwegende dat een ondervraging van tien minuten niet dermate kort is dat het onmogelijk zou zijn zich een juist oordeel te vormen omtrent de kennis en vaardigheden van de kandidaten, zodat ook dit gegeven geen twijfel doet rijzen omtrent de ernst van de toegekende punten;

2.2.3. Overwegende derhalve dat geen van de door verzoeker aangebrachte gegevens toelaat te twijfelen aan de ernst van de hem op het mondelinge gedeelte van het vergelijkend wervings- of overgangsexamen toegekende punten; dat die punten op zich dan ook volstaan om de bestreden beslissing te verantwoorden; dat het middel,

in zoverre het een schending van de motiveringsplicht aanvoert, niet gegrond is;

2.2.4. Overwegende dat in zoverre een schending van het redelijkheidsbeginsel wordt aangevoerd, geen andere gegevens worden aangedragen dan die welke ook in verband met de aangevoerde schending van de motiveringsverplichting worden aangevoerd; dat de omstandigheid dat sommige kandidaten na deliberatie over het schriftelijk gedeelte uiteindelijk toch nog slaagden en dat naderhand de examenvoorwaarden werden versoepeld, voor verzoeker een tegenvaller kan zijn doch niet inhoudt dat hij op een onredelijke wijze werd behandeld bij het vergelijkend examen waarover het hier gaat; dat in zoverre verzoeker benadrukt dat hij slechts voor één proef van de drie van het vergelijkend examen nipt op de vereiste 50 pct. werd gequoteerd, dient te worden aangestipt dat voor die drie proeven samen 60 pct. moest worden behaald en verzoeker dat percentage niet haalde; dat het middel, in zoverre het een schending van het redelijkheidsbeginsel aanvoert, niet gegrond is;

2.2.5. Overwegende dat verzoeker in verband met zijn grief dat de mondelinge examenproef niet objectief is verlopen, geen middel formuleert en ook in zijn latere memories geen bijkomende gegevens aanbrengt; dat derhalve niet moet worden ingegaan op de terzake aangevoerde argumenten,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten van de vordering tot schorsing en van het beroep tot nietigverklaring, bepaald op veertienduizend frank, komen ten laste van verzoeker.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op tweeëntwintig december 2000, door de IXe kamer, die was samengesteld uit :

de HH. J. DE BRABANDERE, kamervoorzitter,
A. VANDENDRIESSCHE, staatsraad,
G. VAN HAEGENDOREN, staatsraad,
Mevr. S. VAN AELST, griffier.

De griffier,

De voorzitter,

S. VAN AELST.

J. DE BRABANDERE.